EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU
KUUKIRI
11/2020

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 2. detsembril

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee
Kristiina Kupper (523 3340), Ülle Kunnus (514 7885)
Laura Männamaa (5814 2928), Gerly Toomeoja (5650 9500)
koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)
kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

TULE LÖÖ KAASA KESKKONNAPSÜHHOLOOGIA TÖÖGRUPIS!

EMAL otsib uude loodavasse keskkonnapsühholoogia töögruppi liikmeid! Loodava töögrupi eesmärgiks on varasemast inimkesksem ruum, mille aluseks on keskkonnapsühholoogia-alane teadustöö. Töögrupi tegevust hakkab juhtima keskkonnapsühholoog Silver Sternfeldt. Liidupoolseks kontaktisikuks on Gerly Toomeoja. Töögrupp hakkab tegelema valdkonna süsteemse arendamise ja tõenduspõhise ruumiloome tutvustamisega vastavate erialade spetsialistidele, kinnisvara arendajatele ning KOVidele. Töögrupp hakkab panustama selle nimel, et parimad keskkonnapsühholoogia-alased teadmised oleksid praktikutele kättesaadavad ja kasutatavad ruumiloome tööriistana.

Keskkonnapsühholoogia on interdistsiplinaarne teadusharu, mis uurib keskkonna mõju inimese mõtetele, käitumisele, heaolule ja tervisele. Keskkonnapsühholoogia on mõeldud aitamaks parandada inimese ja erinevate keskkondade vastastikmõju. Fookuses on inimese füsioloogilised ja psühholoogilised protsessid ning loodus- ja tehiskeskkond koos ökoloogilise tasakaaluga. Valdkond sai alguse 50ndatel, kui hakati uurima psühhiaatriahaiglate kujunduse toimet patsientide heaolule ja paranemisele. Tänaseks on valdkonna üheks keskseks organisatsiooniks kujunenud Ameerika Psühholoogide Assotsiatsiooni Division 34: Society for Environmental, Population and Conservation Psychology.

Liitu töögrupiga ja anna oma panus. Tule ja saa teada, kuidas keskkond inimest mõjutada võib ning kuidas sotsiaalteadusele tuginedes paremat ruumi luua!

Kui tunned huvi antud valdkonda veelgi enam edendada, siis võta ühendust Gerlyga ning kirjuta gerly@maastikuarhitekt.ee

Foto: Maa-ameti fotoladu 2020

TARTU PLANEERIMISKONVERENTS 2020

Seekordne planeerimiskonverents alapealkirjaga “Planeerimisõigus ja ruum – 25 aastat planeerimisseadust, 100 aastat põhiseadust“ esitab meile terve rea küsimusi. Kellel on Eestis õigus ruumi planeerida? Millised suunised annab planeerijale väärikas vanuses põhiseadus? Milline on kohaliku omavalitsuse õigus ja vastutus planeerimisel? Mida on kaasa toonud riigi tsentraliseerimine? Milliseks võiks tulevikus kujuneda regioonitasandi planeerimine? Kas maakonna mõõtu omavalitsus on planeerijana võrreldav endise maavalitsusega? Kus asub Eesti ruumiplaneerimine Euroopa ja maailma planeerimismaastikul? Millist planeerimisharidust anname?

Tulenevalt viirusolukorrast toimub 5. novembri konverents sel korral aga veebis. Nii on kõigil osalejatel turvaline ja mugav võimalus konverentsi oma kodust või kontorist kuulata ning seejuures ka esinejatele küsimusi ja oma mõtteid edastada. Konverentsil osalemine on kõigile tasuta.

Peaesinejatena astuvad kuulajate ette riigikohtunik Ivo Pilving, endine Saaremaa vallavanem Madis Kallas ja planeerija Pille Metspalu, kes lahkavad konverentsi peateemat erinevate nurkade alt.

Lisainfo leiate konverentsi kodulehel ja FBs.

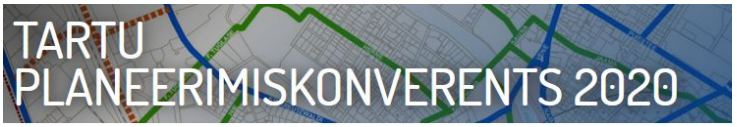

Keila lauluväljaku ja selle lähiümbruse välisruumi ideevõistluse võitjad on välja kuulutatud

Lõppenud on Keila lauluväljaku ja selle lähiümbruse välisruumi kujunduse ideevõistlus, mille korraldas EMAL koostöös Keila Linnavalitsusega, võistlust toetas Eesti Kultuurkapital.

Ideekonkursi eesmärgiks oli Keila lauluväljaku ja selle lähiümbruse välisruumi kujundamiseks parima ideelahenduse leidmine, et uuendada lauluväljaku rajatiste kompleksi multifunktsionaalseks suurürituste korraldamise paigaks, luua laululava ümbritsevale pargialale terviklik kaasaegse kujundusega avalikult kasutatav puhkeala ning rajada tänapäeva nõuetele vastav uus ja kaasaegne, atraktiivne laululava koos abiruumidega.

Kaheetapilise konkursi võitjaks osutus töö märksõnaga „Kubu“, mille autoriteks on Johan Tali, Karli Luik, Häli-Ann Tooms ja Harri Kaplan (Molumba osaühing) ja Martin Allik (Mareld).

Lisainfo SIIN.

Illustratsioon: Molumba

Portreefilm „Leonhard Lapin. Protsess“

29. oktoobril esilinastus kinos Sõprus portreefilm legendaarsest Eesti arhitektist ja kunstnikust Leonhard Lapinist. Filmi „Leonhard Lapin. Protsess“ esimesed avalikud kinoseansid on **2. ja 3. novembril Tallinnas Sõpruse kinos** ning **2. novembril Tartu Elektriteatris**. ETV telekanalil näeb film ekraanivalgust detsembris.

Margit Mutso tehtud portreefilm on terviklugu Leonhard Lapinist tema varasest noorusest tänase päevani, tema loomingust kunsti ja arhitektuuri vallas, suhetest ja tõekspidamistest. „Kuigi fookuses on Lapini arhitektuur, ei saa seda lahutada tema muust loomingust. Suur mõju Lapinile on olnud tema ajastul ja sõpruskonnal, aga ka keskkonnal, kust on ta pärit,“ kinnitab Mutso.

„Filmi tootmisprotsess oli vägagi nauditav, sest oma põneva loomingu ning energilise karakteriga sütitas Leo ka filmimeeskonna andma endast parimat,“ märgib filmi produtsent Eros Brambat. Ta loodab, et Lapini erakordne fluidum, mis saatis kõiki võtteplatsil, kandub ka filmi vaatajani.

Mässumeelset Nõukogude Eesti esiavangardisti Leonhard Lapinit iseloomustavad produktiivsus, loovus ja kirglikud inimsuhted. Lapini lähiringist on räägitud kui legendaarsest Tallinna koolist, kes võttis jõuliselt sõna massehituse ning sellega kaasnenud migratsioonipoliitika vastu. Tallinna kooli arhitektid saavutasid 1980ndatel populaarsuse, mis ulatus Nõukogude Liidu piiridest kaugemale. Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamisega sai Lapini looming uue hoo ning elava klassiku loometegevus ei ole raugenud seniajani – otse vastupidi!

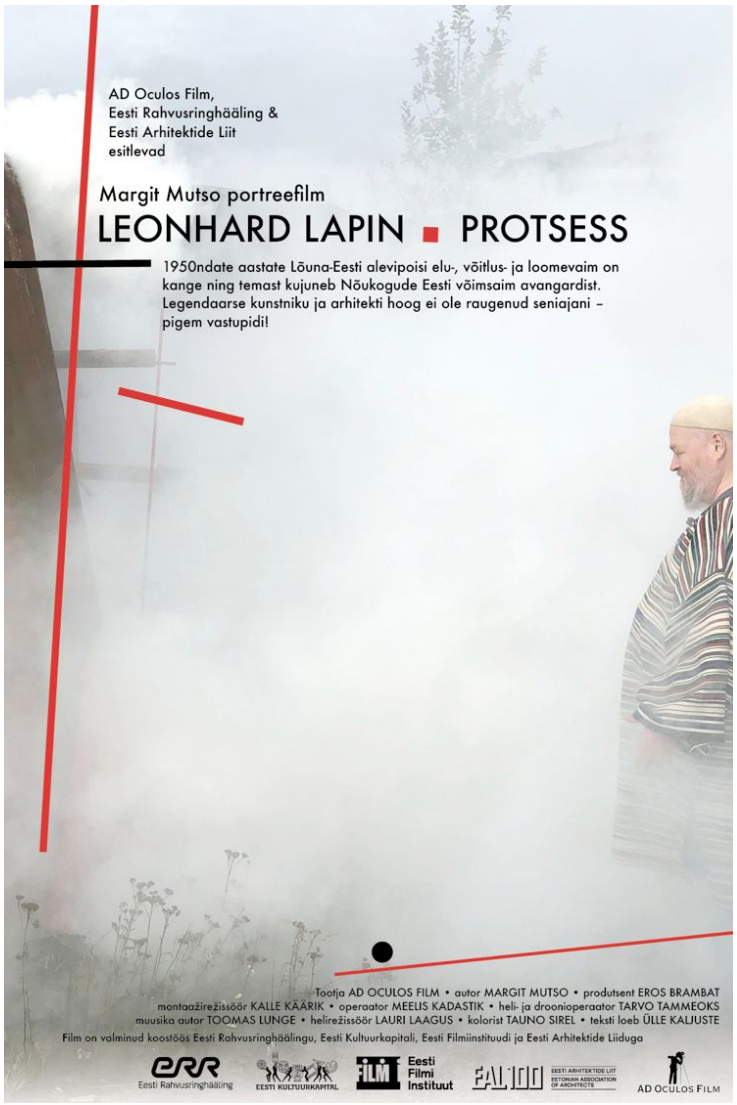

Loovisikute ja loomeliitude seadust ootavad ees muudatused

Kultuuriministeerium ootab 6. novembriks pakkumusi hankele, et viia läbi uuring „Vabakutselised loovisikud, nende majandusliku toimetuleku mudelid ja sotsiaalsete garantiide kättesaadavus“. Tegu on esimese sammuga, et kaardistada paremini vabakutseliste loovisikute praegune olukord ning viia sisse vajalikud seadusemuudatused, et muutunud töökultuuri ja globaalsete olude valguses loovisikuid paremini toetada. Kui kõik läheb plaanipäraselt ning analüüside ja uuringute tulemused toetavad seaduse avamist, on uuendatud loomeliitude seadust oodata 2023. aastaks.

Ministeeriumi plaanide ja praeguse olukorra kohta saate täpsemalt lugeda SIIN.

KULTUURIMINISTEERIUM

IFLA Europe’i oktoobri uudiskiri

Oktoobrikuises IFLA uudiskirjas kuulutatakse välja noorte erialaprofessionaalide võistluse võitjad ning samuti on mitmed liikmesriigid (nende seas Eesti) jaganud uudiseid oma konkursside, ürituste ja õppekavade kohta. Kuukirjaga saate tutvuda SIIN.

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

VÕISTLUSED:

Thessaloniki ConfExPark’i rahvusvaheline arhitektuurikonkurss

Kreeka suuruselt teine linn Thessaloniki on välja kuulutanud rahvusvahelise ideevõistluse, et leida parim lahendus uuele näituse- ja konverentsikeskusele. Võistlustöödelt oodatakse tugevat ja isikupärast identiteedi, mis samas suhtuks pieteeditundega olemasolevasse keskkonda ning võtaks arvesse jätkusuutliku arengu põhimõtteid. Projekti eesmärk on toetada Põhja-Kreeka piirkonna majanduslikku arengut ning kujundada Thessalonikist üks Euroopa juhtivaid ja tulevikkuvaatavaid majanduskeskuseid ning turismisihtkohti. Võistlusala suurus on 17,5 ha, mis on omakorda jaotatud neljaks funktsionaalseks piirkonnaks ja kuueks sektoriks. Osalemistaotluste esitamise tähtaeg on **14. novembril 2020** võistluse ametlik algus **1. veebruaril 2021**. Lisainfo konkursi kodulehel.

TIF HELEXPO

Saaremaa riigigümnaasiumi kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös HTMiga kuulutas välja kunstikonkursi leidmaks parimad kunstiteoste ideelahendused Saaremaa riigigümnaasiumi hoonesse. Otsitav monumentaalne laetaies on planeeritud hoone kesksesse mahtu, peatrepi kohale. Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **18. november 2020**. Lisainfo SIIN.

Tallinna Lasnamäe Mehaanikakooli õpilaskodu kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös HTMiga kuulutas välja kunstikonkursi, et leida parim kunstiteose ideelahendus Tallinna Lasnamäe Mehaanikakooli õpilaskodu fuajee seinapinnale. Kunstiteose kontseptsioon võiks sobituda muidu rangesse interjööri, olla positiivseks ning meeleolukaks tervituseks hoonesse sisenemisel ning kõnetada hoone kasutajaid. Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **16. detsember 2020**. Lisainfo SIIN.

Põllumajandusameti kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara kuulutas välja kunstikonkursi, et leida sobivaim kunstiteose ideelahendus Valve Pormeistri projekti järgi ehitatud PRIA hoonesse Sakus. Otsitav ideelahendus võiks lähtuda hoone arhitektuursest ja sisearhitektuursest lahendusest ning olla sobiv ja kohane antud hoonesse nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest. Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **25. november 2020**. Lisainfo SIIN.

KULTUURIVALDKONNA ARENGUKAVA

Kristiina Kupper

21. oktoobril toimus Zoom'i keskkonnas loomeliitude ja kultuuriministri kohtumine, mille eesmärgiks oli tutvustada kultuurivaldkonna arengukava koostamise protsessi. Praeguseks on riigikokku saadetud kultuurivaldkonna üldine arengudokument aastani 2035, milles on välja toodud üldised arengusuunad. Uues koostatavas arengukavas ei ole vaja korrata kõike, mis arengudokumendis juba käsitletud, ent küsimuseks on hetkel, kui pikale ajale arengukava koostada: kas aastani 2030 või 2035.

Mis on strateegia ja arengukava vahe? Strateegia kiidetakse heaks riigikogus ja enne seda komisjonides. Koostatav arengukava läheb samuti riigikokku – valitsus kiidab selle heaks, saadab kultuurikomisjoni ja seal edasi suurde saali arvamuste avaldamiseks. Neid arvamusi ei kirjutata arengukavasse aga kohe sisse, vaid kaalutakse eelnevalt ministeeriumis ning esitatakse seejärel valitsusele heakskiitmiseks

Kultuuriministeerium on loomeliitudele teinud ettepaneku kultuuri arengukava koostamise protsessis kaasa lüüa. Sellega on juba ka paar aastat tagasi algust tehtud ning toona kirjapandu kasutatakse nüüd ära.

Eesmärgiks on, et arengukava valmiks 2021. a esimestel kuudel, et seda saaks eelarveprotsessis kasutada. Arengukava koostamiseks on ministeeriumis moodustatud töögrupp ja appi on kutsutud eksperdina Ragnar Siil.

Arengukava struktuur. Arhitektuur ja disain on koos ainult sellel slaidil, lõppdokumendis on teemad eraldi.

Erinevaid kultuurivaldkonna arengukavasid on koostatud juba ka eelnevalt: näiteks on arengukava hiljuti vastu võetud disainivaldkonnas. Uue arengukava koostamisel võetakse nendest dokumentidest alust ja ei hakata jalgratast leiutama. Oodatud on siiski ka värsked mõtted.

Oluline on, et iga valdkond leiaks oma osa üles ja saaks aru, kuidas ta sellega suhestub. Iga valdkonnaga korraldatakse kohtumine ning käiakse läbi valdkonna peamised prioriteedid järgmise 10 aasta lõikes.

Koostatav koondarengukava ei saa kindlasti olema iga valdkonna põhjalik arengukava. Dokument algab ikkagi põhialustega. Esimene osa on olemas ja peaaegu jagatav. Kindlasti peavad tegevused olema mõõdetavad.

Hetkel proovitakse leida aega kokkusaamisteks. Enne kohtumisele tulekut oleks oluline välja mõelda liidu peamised seisukohad.

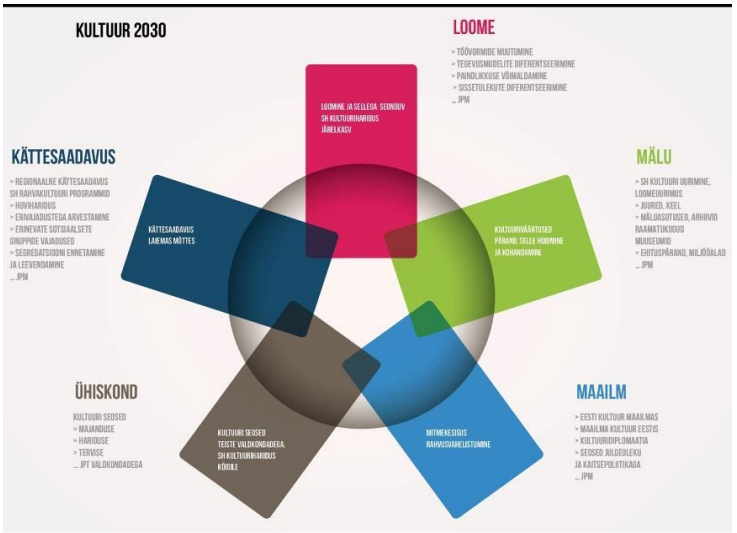

IFLA EUROOPA 2020
ÜLDKOOSOLEKU ÜLEVAADE

Teele Nigola

Sarnaselt IFLA maailmakohtumisele toimus ka Euroopa kogunemine sel aastal virtuaalselt. Rõõm oli lisaks vanadele tuttavatele IFLAst kohata üldkogul veel teist eestlast. Nimelt oli kohal ka Alice Närep EMÜSist, kes oli esindamas rahvusvahelist maastikuarhitektuuri tudengite organisatsiooni ELASA.

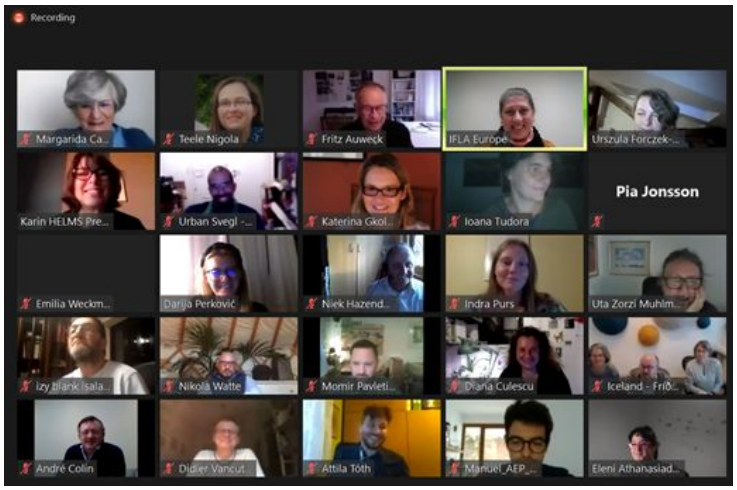

Ekraanipilt meie Zoom'i koosviibimisest.

IFLA Europe on tänaseks kujunenud hästi toimivaks laiahaardeliseks rahvusvaheliseks organisatsiooniks. Üldkoosolekul rõhutati aga vajadust vabatahtlike liikmete järele ühenduse arvukates töögruppides. Kellel on huvi panustada maastikuarhitektuuri arengusse rahvusvahelisel tasandil, siis SIIT leiate ülevaate IFLA Europe'i struktuurist – valige julgelt mõni töögrupp ja andke märku soovist sellega liituda.

Väga olulise uudisena kuulutati 8. oktoobril virtuaalsel tseremoonial välja selle aasta Sir Geoffrey Jellicoe auhinna laureaat. Tiitli pälvis hiina maastikuarhitekt **Kongjian Yu**. Tegu on Hiina esimese ja suurima arhitektuuri- ja maastikuarhitektuuribüroo Turenscape asutajaga, kes nimetab maastikuarhitektuuri ellujäämise kunstiks. Tema sulest on ilmunud 25 raamatut ja enam kui 300 artiklit.

Toon siinkohal ära viite ühele tema raamatutest, mille pealkiri juba ise ütleb päris palju: „*Letters to the Leaders of China: Kongjian Yu and the Future of the Chinese City*".

Üks Kongjian Yu tuntumatest projektidest: Sanya Mangrove Park

Auhindamistseremooniat saate järele vaadata SIIT. Lisaks soovitan tutvuda IFLA maailmakogunemisel allkirjastatud deklaratsiooniga ökoloogilise ja kogukondliku tervise osas (kättesaadav SIIN).

Ühe kohtumise kõige olulisema teemapüstitusena tutvustas saksa delegaat Fritz Auweck tööd, mis on tehtud maastikuarhitekti definitsiooni läbi mõtlemisel ja uue sõnastuse välja pakkumisel. Nüüdseks on valminud definitsiooni lõppversioon ning seda palutakse kasutama asuda. Järgnevalt leiate defenitsiooni ingliskeelse originaalvariandi.

LANDSCAPE ARCHITECT

Landscape Architects plan design and manage natural, rural and built environments, applying aesthetic and scientific principles to address the sustainability, quality and health of landscapes, collective memory, heritage and culture, and territorial justice. By leading and coordinating other disciplines, landscape architects deal with the interactions between natural and cultural ecosystems, such as adaptation and mitigation related to climate change and the stability of ecosystems, socio-economic improvements, and community health and welfare to create places that anticipate social and economic well-being.

The tasks of Landscape Architects include:

(a) Developing and managing the landscape by carrying out actions and preparing and implementing projects for heritage protection, preservation of natural and cultural landscapes, rehabilitation of degraded landscapes, and new development through a process of design, planning, management and maintenance.

(b) Conducting research and analysis to develop sustainable landscape design, planning and management practices, theories, methods and development strategies to promote green infrastructure, the sustainable management of natural, agricultural, rural and urban landscapes and the sustainable use and management of global environmental resources.

(c) Carrying out feasibility studies and impact assessments to gauge the effect of development on the ecology, environmental character, cultural values and community health and welfare of landscapes.

(d) Collecting and documenting data through site analysis, including an appreciation of indigenous practices, landform, soils, vegetation, hydrology, visual characteristics and human-made and managed features.

(e) Preparing landscape documentation, including drawings, specifications, schedules and contract documents, and calling tenders on behalf of clients.

(f) Managing digital technologies and representation of spatial systems, and client and/or community presentations related to the environment and landscape.

(g) Engaging local communities, authorities and stakeholders by public participation in decision-making relating to projects that impact landscape.

(h) Providing expert advice and advocacy on landscape matters in conflict resolution, judicial courts and commissions, competitions and media and public relations.

Lisaks jagasid Ühendriikide esindajad infot oma tegemistest seoses kliimamuutustega seotud teemadega. Näiteks on Landscape Institute pannud kokku kliimateemalise tegevuskava, millega saate tutvuda SIIN.